

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 27/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou AK MS s. r. o., Galandova 3, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Miloslav Šimkovič, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 35 Cb 141/2012 z 9. októbra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie

svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) sp. zn. 35 Cb 141/2012 z 9. októbra 2017 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom konania o odporovateľnosti právneho úkonu vedeného okresným súdom. Napadnutým rozhodnutím okresný súd pripustil zmenu subjektu na strane žalovaného. To v dôsledkoch znamená, že z konania vystúpil pôvodný žalovaný v prvom rade a na jeho miesto vstúpil sťažovateľ.

Sťažovateľ sťažnosťou namieta, že v predmetnom konaní nie je daná jeho pasívna vecná legitimácia a že bol okresným súdom nedôvodne vťahnutý do konania, s ktorým nemá nič spoločné.

V konkrétnostiach je sťažnosťou namietané: „*V odôvodnení rozsudku chýbajú akékoľvek úvahy súdu prečo v rozpore s návrhom žalobcu zo dňa 12.9.2017 vo výroku súd rozhodol, že pripúšťa, aby z konania na strane žalovaného v 1. rade vystúpil D. P. a na jeho miesto do konania vstúpil [REDAKOVANÉ] (sťažovateľ) v návrhu označený ako budúci odporca v treťom rade. V odôvodnení v bode 2 súd uviedol, že právny zástupca žalobcov podaním doručeným súdu dňa 12.9.2017 oznámil zánik procesnej subjektivity spoločnosti [REDAKOVANÉ] ktorá zanikla zlúčením s právnym nástupcom [REDAKOVANÉ] v bode 3 odôvodnenia súd uviedol, že z výpisu z obchodného registra vyplýva, že spoločníkmi v spoločnosti [REDAKOVANÉ] sú [REDAKOVANÉ] a žalovaný v 1. rade - [REDAKOVANÉ], avšak žalovaný v 1. rade je stranou sporu (???)*. Následne súd odcitoval § 161 ods. 1 a ods. 3 CSP a § 80 ods. 1 až 3 CSP. V bode 4 odôvodnenia uznesenia súd uviedol, že v zmysle uvedených zákonných ustanovení návrhu na zmenu na strane žalovaného vyhovel a pripustil, aby do konania na miesto pôvodne označeného žalovaného v 1. rade vstúpil ten, na koho práva v dôsledku zlúčenia prešli (???). Predmetom sporu a odporovateľného

právneho úkonu v spore však nie je zlúčenie spoločností, ani akýkoľvek úkon pôvodnej spoločnosti [REDACTED] alebo jej právneho nástupcu [REDACTED]. Táto úvaha súdu nemá oporu v skutkovom a právnom stave v konaní...

... Okresný súd Bratislava I sťažovateľovi dokonca nikdy ani len nedoručil návrh žalobcov, na základe ktorého vydal svojvoľné uznesenie o vstupe sťažovateľa do konania a nedal pred rozhodnutím sťažovateľovi žiadnu možnosť sa vyjadriť resp. sa nedôvodnému a nezákonnému vstupu do konania brániť. O to viac sťažovateľ vníma porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 Ústavy SR, ak voči predmetnému uzneseniu nie je možný opravný prostriedok a sťažovateľ nemá vôbec možnosť sa akokoľvek procesne brániť, na základne svojvoľného a nezákonného rozhodnutia musí iba jednoducho „strpieť“ svoju účasť v konaní, ktoré sa ho nijak netýka. Navyiac, keď neexistuje súvislosť medzi sťažovateľom ako fyzickou osobou, obchodnou spoločnosťou [REDACTED] resp. jeho obchodným podielom v nej a žalobcami Ing. E. M., PhD a Ing. J. M., PhD, ktorí spoločne vystupujú na opačnej strane. Prvoinštančný súd sťažovateľa nedôvodne, arbitrárne a svojvoľne určil ako účastníka konania - žalovaného v 1. rade na miesto D. P., čo sťažovateľ považuje za šikanóznny výkon a zjavné zneužitie práva, ktoré podľa čl. 5 CSP nepožíva právnu ochranu, na čo súd jednostranne, neobjektívne a zaujato v neprospech sťažovateľa vôbec neprihliadol. Čím došlo de facto k odopretiu práva sťažovateľa na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru a porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru a porušeniu zásady rovnosti účastníkov.“

Na základe uvedeného sťažovateľ v petite sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 35 Cb 141/2012 z 9. októbra 2017 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru, aby napadnuté rozhodnutie okresného súdu zrušil, aby vec vrátil na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne

neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie sťažovateľa v konaní a z neho vychádzajúce tvrdenie o svojevôli okresného súdu pri vedení sporu.

Okresný súd odôvodnil napadnuté rozhodnutie takto: «1. Žalobca sa žalobou zo dňa 04.07.2012, doručenou súdu dňa 06.07.2012, domáha vydania rozhodnutia, ktorým súd určí odporovateľnosť právneho úkonu.

2. Právny zástupca žalobcov podaním doručeným súdu dňa 12.09.2017 oznámil zánik procesnej subjektivity spoločnosti [REDAKOVANÉ] so sídlom..., ktorá zanikla zlúčením s právnym nástupcom [REDAKOVANÉ] so sídlom...

3. Z výpisu z Obchodného registra SR, vložka číslo:..., oddiel: ..., súd zistil, že došlo k dobrovoľnému výmazu spoločnosti [REDAKOVANÉ] a z výpisu z Obchodného registra SR, vložka číslo:..., oddiel:... bolo preukázané, že právnym nástupcom spoločnosti [REDAKOVANÉ] v dôsledku zlúčenia je spoločnosť [REDAKOVANÉ] so sídlom..., pričom v pozícii spoločníka spoločnosti [REDAKOVANÉ] je [REDAKOVANÉ], trvale bytom... a žalovaný v 1. rade - [REDAKOVANÉ], avšak žalovaný v 1. rade je stranou sporu.

Podľa ustanovenia §161 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

Podľa ustanovenia § 161 ods. 3 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa ustanovenia § 80 CSP, (1) ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná môže

žalobca navrhnuť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli. (2) Súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované. (3) Ten, kto vstupuje do konania, prijíma stav konania ku dňu jeho vstupu.

4. Nakoľko má súd za preukázané, že nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, súd v zmysle uvedených zákonných ustanovení návrhu na zmenu na strane žalovaného vyhovel a pripustil, aby do konania na miesto pôvodne označeného žalovaného v 1. rade vstúpil ten, na koho práva v dôsledku zlúčenia prešli.»

Ústavný súd vychádza z toho, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd poukázaním na obsah citovaného odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu dospel k záveru, že súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľ v konaní nastolil. V napadnutom rozhodnutí vysvetlil skutkové aj právne okolnosti opodstatňujúce jeho rozhodnutie. Z napadnutého rozhodnutia je tiež zrejmé, ako sa súd vysporiadal s tými z argumentov sťažovateľa, ktoré mali pre rozhodnutie podstatný význam.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 13 dohovoru sťažnosť neobsahuje odôvodnenie (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čo zakladá odmietnutie zvyšku sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu absencie zákonom predpísaných náležitostí.

O ďalších návrhoch sťažovateľa formulovaných v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu a napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie, náhrada trov konania) z dôvodu odmietnutia sťažnosti nebolo potrebné rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2018